



## Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, fakss: 67244074, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

### ATZINUMS

pārbaudes lietā Nr. 2016-48-27F

Rīgā

2018. gada 3. augustā Nr. 6-6/24

*Iesniedzējai*

**Rīgas domei**  
riga@riga.lv

*Par Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas noteikumiem un to piemērošanas efektivitāti*

Laika posmā no 2013. gada līdz pat 2018. gada vidum Rīgas Mežciema apkaimes iedzīvotāja (turpmāk arī – iesniedzēja) regulāri ir informējusi atbildīgās Rīgas domes iestādes par ilglaicīgi nesakoptām Mežciema apkaimes dažādām teritorijām, aicinot rīkoties, lai teritorijas tiktu sakoptas, kā to paredz Rīgas domes 2015. gada 28. aprīļa saistošie noteikumi Nr.146 “Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas un būvju uzturēšanas saistošie noteikumi” (turpmāk arī – Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošie noteikumi).

Vispārinot iesniegumu saturu, secināms, ka tajos tiek akcentēti šādi problēmjautājumi:

- 1) iesniedzējas dzīvesvietas apkārtnē vairāku teritoriju regulāra un ilglaicīga nesakopšana, kas cita starpā atsevišķos gadījumos potenciāli rada bīstamību cilvēku veselībai;
- 2) Rīgas domes atbildīgo iestāžu neefektīva rīcība, uzraugot Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu izpildi;
- 3) nepieciešamība pilnveidot Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošos noteikumus.

Par savu rīcību iesniedzēja regulāri informēja arī tiesībsargu, lūdzot sniegt vērtējumu par Rīgas domes atbildīgo iestāžu rīcības atbilstību labas pārvaldības principam.

Tiesībsarga likuma 11. panta 1., 3. un 4.punkts paredz, ka tiesībsarga kompetencē ir veicināt privātpersonas civiltiesību aizsardzību, izvērtēt un veicināt labas pārvaldības principa ievērošanu valsts pārvaldē, kā arī atklāt trūkumus tiesību aktos, to piemērošanā un veicināt šo trūkumu novēršanu.

Ņemot vērā, ka iesniedzējas aktualizētie jautājumi skar ne tikai iesniedzējas, bet visas sabiedrības interesi dzīvot sakoptā un labvēlīgā vidē, ko kā vērtību ir atzinusi arī Rīgas pašvaldība, pieņemot Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošos noteikumus, tiesībsargs pusotra gada garumā vāca informāciju un analizēja iesniedzējas iesniegumus un Rīgas domes atbildīgo iestāžu rīcību, izskatot tos.

Izvērtējot pārbaudes lietā iegūto informāciju, tiesībsargs sniedz šādu atzinumu.

*Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu  
būtība un mērķis*

1. Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošie noteikumi papildu būvju uzturēšanas noteikumiem nosaka kārtību, kādā kopjama Rīgas pilsētas pašvaldības teritorija. Un, proti, pirmkārt, tie nosaka, ka pamatpienākums kopt nekustamo īpašumu un tam piegulošās teritorijas ir privātpersonām<sup>1</sup>. Otrkārt, tie nosaka, kurām personām ir pienākums kopt nekustamo īpašumu un tam piegulošās teritorijas. Treškārt, tie nosaka prasības, kā ir kopjama teritorija. Ceturtkārt, tie nosaka pašvaldības palīdzību minētā pienākuma īstenošanai. Piektkārt, tie nosaka pašvaldības kontroles sistēmu, kā tiek nodrošināta Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas un būvju uzturēšanas saistošo noteikumu īstenošana, ja privātpersona nepilda tai uzlikto pienākumu.

Ar šiem noteikumiem Rīgas pašvaldībā ir izveidota sistēma, ar kuras palīdzību tiek izpildīti likuma "Par pašvaldībām" 15. panta 2. punkta noteikumi, kas paredz, ka viena no pašvaldības autonomām funkcijām ir gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana; ielu, laukumu un citu publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole; pretplūdu pasākumi; kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošana un uzturēšana).

Tiesu praksē ir atzīts, ka likuma "Par pašvaldībām" 15. panta 2. punkts acīmredzami ir vērsts uz publisko interešu aizsardzību. Visas normā norādītās darbības ir tādas, kas nodrošina attiecīgās teritorijas iedzīvotāju kopējās publiskās intereses dzīvot labiekārtotā un sanitāri tīrā teritorijā<sup>2</sup>. Tā kā Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošie noteikumi detalizē likuma "Par pašvaldībām" 15. panta 2. punktu, tad tiesas atziņa ir attiecināma arī uz Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu mērķi. No pamattiesību viedokļa raugoties, likuma "Par pašvaldībām" 15. panta 2. punkts un Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošie noteikumi konkretizē Latvijas Republikas Satversmes 115. pantā nostiprinātās personas tiesības dzīvot labvēlīgā vidē, t.sk. šo tiesību nodrošināšanas mehānismu<sup>3</sup>.

*Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu  
īstenošanas kontroles mehānismi*

2. Tā kā Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu īstenošana ir attiecīgās teritorijas iedzīvotāju interesēs, tad jebkuram Rīgas iedzīvotājam, t.sk. iesniedzējai, ir tiesības prasīt no Rīgas pašvaldības konkrētu rīcību attiecīgo noteikumu ievērošanas nodrošināšanai.

Tā kā viens no iesniedzējas gadu gaitā aktualizētajiem jautājumiem ir tas, ka atsevišķi īpašnieki ilglaicīgi un regulāri ne vasarā, ne ziemā nepilda Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošajos noteikumos minētos pienākumus, Rīgas pašvaldībai atbilstoši Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu prasībām ir pienākums veikt efektīvus uzraudzības un kontroles pasākumus, lai persona attiecīgo pienākumu pildītu patstāvīgi, pastāvīgi un bez pašvaldības iejaukšanās. Formāli uzraudzības un kontroles pasākumi nonivelē Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu mērķi un jēgu. Raugoties no praktiskā aspekta, formāli uzraudzības un kontroles pasākumi iedzīvotāju dzīvi attiecīgajā teritorijā pasliktina.

<sup>1</sup> No tiesiskā viedokļa nepastāv šaubu, ka nekustamā īpašuma īpašniekam, valdītājam vai pārvaldniekam noteiktais pienākums sakopt savu īpašumu un tam piegulošo teritoriju atbilst pamattiesībām. Sk. Satversmes tiesas 2004. gada 21. maija spriedumu lietā Nr. 2003-23-01 un Satversmes tiesas 2014. gada 6. novembra spriedumu lietā Nr. 2013-20-03.

<sup>2</sup> Sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2008. gada 8. janvāra lēmumu lietā Nr. SKA – 101.

<sup>3</sup> Pienākums nodrošināt cilvēktiesību īstenošanu nozīmē pienākumu veikt konkrētus aktīvus, pozitīvus pasākumus attiecīgo tiesību īstenošanai. Sk. J. Briede, E. Danovskis, A. Kovaļevska. Administratīvās tiesības. Mācību grāmata. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016, 62. l.p.

3. Rīgas pilsētas pašvaldība ir paredzējusi vairākus šo saistošo noteikumu neievērošanas kontroles mehānismus:

3.1. administratīvo atbildību par saistošajos noteikumos noteikto pienākumu nepildīšanu.

Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu 26.punkts paredz, ka kontrolēt saistošo noteikumu izpildi<sup>4</sup>, ierosināt administratīvā akta, kas uzliek adresātam par pienākumu izpildīt noteiktu darbību, izdošanu un sastādīt administratīvā pārkāpuma protokolus atbilstoši savai kompetencei ir tiesīgas:

- Rīgas domes Administratīvās inspekcijas amatpersonas;
- Rīgas pašvaldības policijas amatpersonas.

Savukārt Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu 28.punkts nosaka, ka administratīvā pārkāpuma lietu izskata un lēmumu pieņem pašvaldības attiecīgās izpilddirekcijas izpilddirektors. Pašvaldības izpilddirekcijas izpilddirektora pieņemto lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā var pārsūdzēt Rīgas domes Administratīvajā komisijā.

Par Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu prasību neievērošanu izsaka brīdinājumu vai uzliek naudas sodu: fiziskajām personām – līdz 350 *euro*, juridiskajām personām – līdz 1400 *euro*<sup>5</sup>.

3.2. Pienākuma piespiedu izpildi, ja pēc administratīvās atbildības piemērošanas persona joprojām nepilda uzlikto pienākumu.

Pēc tam, kad persona ir saukta pie administratīvās atbildības par Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu nepildīšanu, pašvaldības izpilddirekcijas komisija izdod administratīvo aktu, kas uzliek adresātam par pienākumu izpildīt noteiktu darbību (arī izdot noteiktu lietu) vai aizliedz izpildīt noteiktu darbību<sup>6</sup>.

Pašvaldības izpilddirekcijas komisijas izdoto administratīvo aktu privātpersona var apstrīdēt pašvaldības attiecīgās izpilddirekcijas izpilddirektoram. Pašvaldības izpilddirekcijas izpilddirektora lēmumu par apstrīdēto administratīvo aktu privātpersona var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā<sup>7</sup>.

Izdoto administratīvo aktu izpilda pašvaldības izpilddirekcija Administratīvā procesa likuma noteiktajā kārtībā<sup>8</sup>.

3.3. Paaugstināta nekustamā īpašuma nodokļa piemērošana.

Rīgas domes 2015. gada 9. jūnija saistošo noteikumu Nr.148 "Par nekustamā īpašuma nodokli Rīgā" (turpmāk arī - Saistošo noteikumu Nr.148) 14.punkts paredz, ka zemes vienībai vai zemes vienības daļai, kas netiek uzturēta atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai, piemēro nekustamā īpašuma nodokļa likmi 3% apmērā.

#### *Administratīvās atbildības piemērošana*

4. Iesniedzējs iesniegumi vairāku gardu garumā ir tikuši adresēti gan Rīgas pašvaldības policijas Vidzemes pārvaldei, gan Rīgas domes Administratīvajai inspekcijai:

- par atkritumu nesavākšanu,
- par zāles nenopļaušanu vasarā,
- par nobirušo lapu nesavākšanu rudenī
- par sniega un ledus netīrīšanu ziemā.

---

<sup>4</sup> Izņemot saistošo noteikumu 13.<sup>1</sup>– 17.punkta izpildi.

<sup>5</sup> Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu 27.punkts.

<sup>6</sup> Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu 30.punkts.

<sup>7</sup> Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu 32.punkts.

<sup>8</sup> Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu 31.punkts.

5. Vērtējot Rīgas pašvaldības policijas rīcību, reaģējot uz iesniedzējas iesniegumiem un telefona izsaukumiem, konstatējams sekojošais.

Vispārīgi var atzīt vairumā gadījumu Rīgas pašvaldības policijas Vidzemes pārvaldes amatpersonas reaģē uz iesniedzējas iesniegumiem atbilstoši normatīvo aktu prasībām, t.i., apseko teritorijas, par kurām ir ziņots, fiksē pārkāpuma faktu, ja tāds tiek konstatēts, noskaidro, iespējamo, atbildīgo personu, noformē administratīvā pārkāpuma protokolu un nosūta to izskatīšanai. Tomēr jāatzīst, ka virknē gadījumu Rīgas pašvaldības policijas Vidzemes pārvaldes amatpersonas nav apsekojušas visas teritorijas, par kuru nesakopšanu bija informējusi iesniedzēja savos iesniegumos un kuras objektīvi nebija sakoptas atbilstoši Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu prasībām. Piemēram, iesniedzēja ir aktīvi informējusi Rīgas pašvaldības policijas Vidzemes pārvaldi par 2018. gada ziemas sezonā nesakoptajām teritorijām (no ledus un sniega neattīrītajām gājēju ietvēm) laika posmā no 2018. gada 21. janvāra līdz 2018. gada 2. martam, ņemot vērā, ka attiecīgais teritorijas stāvoklis ir bīstams cilvēku veselībai (risks nokrist un savainoties u.c.). Lai pārliecinātos par iesniedzējas iesniegumos minētās informācijas patiesumu, pārbaudes lietas izskatīšanas laikā Tiesībsarga biroja darbinieki izlases kārtībā 2018. gada 22. februārī apsekoja iesniedzējas iesniegumos minētās Mežciemā neattīrītās teritorijas (no Biķernieku un S. Eizenšateina ielu krustojuma gājēju ietves līdz sabiedriskā transporta pieturai un tālāk līdz Hipokrāta ielai; teritorija pie dzīvojamās mājas Hipokrāta ielā 47 (kad. Nr. 0100 112 0282) u.c.), par kuru netīrīšanu cita starpā iesniedzēja Rīgas pašvaldības policijas Vidzemes pārvaldi bija informējusi arī telefoniski. Tiesībsarga pārstāvji konstatēja, ka minētās teritorijas nav tīrītas atbilstoši Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu prasībām. Pieprasot informāciju no Rīgas pašvaldības policijas Vidzemes pārvaldes, par tās rīcību, reaģējot uz iesniedzējas iesniegumiem par netīrītajām Mežciema teritorijām laika posmā no 2018. gada 21. janvāra līdz 2018. gada 2. martam, tika konstatēts, ka ne visas tās teritorijas, par kurām iesniedzēja bija informējusi policiju 2018. gada 22. februārī, ir tikušas apsektas. No Rīgas pašvaldības policijas Vidzemes pārvaldes sniegtās informācijas ir secināms, ka arī citos datumos nav tikušas apsektas visas tās teritorijas, par ko ir informējusi iesniedzēja.

Ņemot vērā minēto, ka arī pārbaudes lietas izskatīšanas gaitā citos gados iegūto informāciju par pašvaldības policijas rīcību, jāsecina, ka, lai arī Rīgas pašvaldības policijas Vidzemes pārvalde pēc izsaukšanas ierodas apsekot nesakoptās teritorijas, tomēr ne vienmēr tiek apsektas visas teritorijas. Iemeslus, kāpēc tā tiek darīts, Rīgas pašvaldības policija neskaidro, kaut gan tiesībsargs to vairākkārtīgi īpaši ir lūdzis. Tā kā Rīgas pašvaldības policija to nav vēlējusies skaidrot var prezumēt, ka atsevišķos gadījumos netiek uzskatīts par nepieciešamu reaģēt uz visiem likumpārkāpumiem, kas no atklātības un sabiedrības interešu viedokļa ne vien liecina par patvaļas iespējamību, bet nostāda nevienlīdzīgā situācijā vienlīdz sodāmas personas. Tāpat pārbaudes lietas ietvaros Rīgas pašvaldības policija nav sniegusi skaidrojumu, kā tiek fiksēti fakti, ka nav pārkāpuma, ja par to cilvēks ir ziņojis.

Šāda rīcība neatbilst labas pārvaldības principam, kas paredz atklātību pret privātpersonu un sabiedrību, datu aizsardzību, taisnīgu procedūru īstenošanu saprātīgā laikā un citus noteikumus, kuru mērķis ir panākt, lai valsts pārvalde ievērotu privātpersonas tiesības un tiesiskās intereses<sup>9</sup>. Iespējams, Rīgas pašvaldības policijas sniegtā informācija ir nepilnīga, pieprasītā apjoma dēļ, tādēļ ieteikums nākotnē pievērst uzmanību darba organizācijas aspektiem, lai spētu šādu informāciju sabiedrībai sniegt nepārprotami un precīzi.

6. No pārbaudes lietas konstatējams, ka Rīgas pašvaldības policijas Vidzemes pārvalde un Rīgas domes Administratīvās inspekcija protokolus par konstatētajiem pārkāpumiem noformē vidēji pēc mēneša.

Lai arī normatīvie akti neliedz šādi rīkoties, tomēr, Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu efektīvas piemērošanas nolūkos, būtu vēlams protokolus noformēt ātrāk. Pretējā gadījumā sodīšanas procesa kopējais termiņš kļūst nesamērīgi garš, kas neveicina ne

<sup>9</sup> Sk. Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta piekto daļu.

Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu ievērošanu, ne respektu pret šo noteikumu ievērošanas uzraugiem.

7. Pārbaudes lietas gaitā tika konstatēts, ka gadījumos, kad Rīgas domes Administratīvā komisija izbeidz administratīvā pārkāpuma lietu sakarā ar to, ka nav pareizi noskaidrota atbildīgā persona, no kompetentās Rīgas domes iestādes neseko rīcība, lai sauktu pie atbildības patieso atbildīgo personu, tādējādi efektīvi uzraugot Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu ievērošanu. Piemēram, pēc tam, kad Rīgas domes Administratīvā komisija 2016.gada 13.decembrī izbeidza administratīvā pārkāpuma lietu pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" par notekūdeņu uztvērējiskas sakopšanu, Rīgas domes Administratīvā inspekcija nav uzskatījusi par vajadzīgu noskaidrot patieso atbildīgo personu, lai saukt to pie atbildības. Šāda rīcība neliecina par efektīvu darbu, veicot Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu ievērošanas kontroli. Šāda rīcība cita starpā ir viens no iemesliem, kāpēc attiecīgā teritorijas problēma gadiem netiek pienācīgi atrisināta.

Līdzīga problēmsituācija bija izveidojusies ar teritoriju (kadastra Nr.01001120282) pie dzīvojamās mājas Hipokrātu ielā 47, Rīgā. Kopš 2013.gada par šī teritorijas kopšanu pie atbildības tika saukts SIA "Rīgas namu pārvaldnieks", kaut iesniedzēja kopš 2013.gada regulāri Rīgas pašvaldības policijai vēstīja par citu atbildīgo personu, turklāt pamatojot savu viedokli ar faktiem. Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija iesniedzējas viedokli nav ņēmusi vērā. Lai noskaidrotu, vai iesniedzējas viedoklis ir pamatots, Rīgas Ziemeļu izpilddirekcijai pašvaldības iestāžu sadarbības ietvaros bija nepieciešams vien izprasīt no Rīgas pašvaldības dzīvojamo māju privatizācijas komisijas informāciju par dzīvojamai mājai Hipokrātu ielā 47, Rīgā piesaistīto zemes gabalu robežu plānu. Lai šo jautājumu korekti atrisinātu, līdz ar to korekti piemērotu atbildību Rīgas Ziemeļu izpilddirekcijai bija nepieciešami 5 gadi (Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija informāciju ir pieprasījusi tikai 2018.gada 5.februārī). Pārbaudes lietas ietvaros nav gūts aptinājums tam, ka patiesā atbildīgā persona ir saukta pie administratīvās atbildības par iesniedzējas norādītajiem pārkāpumiem, piemēram, 2018.gada pirmajā pusē, t.i., laika posmā, kad saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu varēja saukt personu pie atbildības.

Šāda Rīgas Ziemeļu izpilddirekcijas rīcība neatbilst labas pārvaldības principam. Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija neiedziļināšanās iesniedzējas iesniegumos raisa virkni nelabvēlīgu seku - pie atbildības netiek saukta īstā persona, teritorija netiek sakopta, pašvaldības policija, pat ja arī noformē administratīvā pārkāpuma protokolu personai, kurai atbildība būtu piemērojama, tai atbildība netiek piemērota, jo Rīgas Ziemeļu izpilddirekcijai ir atšķirīgs viedoklis.

Šajā sakarā konstatējams, ka starp Rīgas domes iestādēm nepastāv arī konstruktīva un sabiedrības interesēs balstīta sadarbība. Tāpat attiecīgajās situācijās iesniedzējas pamatoti norādītie iebildumi ilglaicīgi ir atstāti bez ievērības, kas liecina, ka Rīgas domes iestāžu sadarbība ar iedzīvotājiem vismaz analizētā jautājuma aspektā ir bijusi formāla.

8. Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošie noteikumi ir administratīvo pārkāpumu sistēmas daļa, kuras mērķis cita starpā ir aizsargāt pilsoņu sociāli ekonomiskās, politiskās un personiskās tiesības un brīvības, nostiprināt likumību, novērst tiesību pārkāpumus, audzināt pilsoņus likumu precīzas un stingras ievērošanas garā, ieadzināt viņos cieņas pilnu attieksmi pret citu pilsoņu tiesībām, godu un pašcieņu, pret sadzīves noteikumiem, apzinīgu attieksmi pret saviem pienākumiem un atbildību sabiedrības priekšā<sup>10</sup>.

Lai panāktu šo mērķi, ir būtiski nodrošināt vienveidīgu Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu piemērošanas praksi.

No pārbaudes lietā pieejamajiem administratīvā pārkāpuma lēmumiem konstatējama Rīgas Ziemeļu izpilddirekcijas nevienveidīga administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšana.

Pirmkārt, ir lietas, kurās tiek izskatīts viens konstatētais pārkāpums, par kuru ir noformēts protokols un attiecīgi tiek pieņemts lēmums par administratīvā soda piemērošanu. Taču tajā pašā

---

<sup>10</sup> Sk. Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 1. panta pirmo daļu.

laikā ir konstatējams, ka vienas lietas ietvaros tiek apvienoti vairāki dažādās dienās konstatēti analogiski pārkāpumi, par ko tiek piemērots viens sods.

Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošajos noteikumos paredzētie teritoriju kopšanas pārkāpumi nav uzskatāmi par ilgstošiem pārkāpumiem, ko apliecina ne vien pienākums veikt atsevišķus pienākumus noteiktās stundās katru dienu, bet arī tas, ka – ja tos uzskatītu par ilgstošiem pārkāpumiem, zustu Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu jēga, proti, tiktu pieļauti antisantitāri apstākļi, piemēram, nesavākti atkritumi, tiktu pieļauti ilglaicīgi cilvēku veselībai bīstami apstākļi, piemēram, no ledus neattīrītas ietves visu ziemas sezonu utt. Tas ilglaicīgi nav pieļaujams, līdz ar to ir izslēdzama iespēja šos pārkāpumus kvalificēt kā ilglaicīgus. Tas nozīmē, ka par katru pārkāpumu ir jābūt sodam. Nav pieļaujams par vairākiem vienādiem pārkāpumiem, kas izdarīti dažādos laikos sodīt ar vienu sodu. Tas nonivelē tiesisko kārtību<sup>11</sup>, kā arī nostāda nevienlīdzīgā situācijā sodītās personas, proti, vienu soda par vairākiem vienādiem pārkāpumiem ar vienu sodu, citu par tiem pašiem pārkāpumiem par katru ir sods.

Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija šādu praksi ir pieļāvusi, piemēram, 2018.gada 1.marta lēmumā Nr.D57 IZ-18-188, 2018.gada 15.marta lēmumā Nr.D57 IZ-18-382, 2018.gada 15.marta lēmumā Nr.D57 IZ-18-383.

Šāda prakse ne vien neatbilst labas pārvaldības principam, bet ir atzīstama par prettiesisku.

Otrkārt, pārbaudes lietā tika konstatēts, ka administratīvo pārkāpumu lēmumos piemērotie sodi ir nevienveidīgi. Turklāt nav saprotams piemērojamo sodu mērķis un loģika.

Kā jau šajā atzinumā tika minēts, Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošie noteikumi paredz diferencētus sodus fiziskām personām un juridiskām personām, proti, par šo noteikumu prasību neievērošanu izsaka brīdinājumu vai uzliek naudas sodu: fiziskajām personām – līdz 350 euro, juridiskajām personām – līdz 1400 euro<sup>12</sup>. Sodi ir bargi. No sankcijas loģikas noprotams, ka sākotnēji piemērojams brīdinājums, taču, ja noteikumi netiek ievēroti ilglaicīgi, sankcijai būtu jāpalielinās, tādā veidā panākot Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu ievērošanu un veicinot godprātīgu uzlikto pienākumu izpildīšanu.

Pārbaudes lietā esošiem materiāli liecina, ka piemērotie sodi par iesniedzējas ziņotajiem gadījumiem būtībā ir formāli. Tie vairumā gadījumu aprobežojas vien ar brīdinājuma izteikšanu. Retos gadījumos ir konstatējams, ka ir piemēroti naudas sodi, taču tie aprobežojas, piemēram, fiziskajām personām ar 20 euro, juridiskajām personām maksimāli ar 120 euro. Administratīvo pārkāpumu lietās tiek konstatēts, ka vienām un tām pašām personām pārkāpumi atkārtojas. Taču, neskatoties uz to, pat ja arī Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija ir piemērojusi naudas sodu, par atkārtotiem pārkāpumiem netiek piemēroti lielāki naudas sodi. No jauna tiek piemēroti brīdinājumi. Jāuzsver, ka brīdinājumi tiek piemēroti pārsvarā gadījumu.

No minētās sodu piemērošanas secināms, ka Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu 27.punkta piemērošana ir formāla. Rīgas Ziemeļu izpilddirekcijas rīcība, piemērojot nevienveidīgus sodus, neveicina personas izpratni, ka Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošie noteikumi ir jāpilda labprātīgi. Tieši otrādi Rīgas Ziemeļu izpilddirekcijas rīcība vairo atbildīgajās personās tiesisko nihilismu, jo viņas saprot, ka par Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu nepildīšanu nebūs bargu sankciju. Šis ir viens no apstākļiem, kādēļ gadiem iesniedzējas norādītās teritorijas netiek sakoptas.

Šāda Rīgas Ziemeļu izpilddirekcijas rīcība ne vien neatbilst labas pārvaldības principam, jo nonivelē valsts pārvaldes attieksmi pret sabiedrību, bet arī ir prettiesiska, jo tā rīkojās pretēji Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 1. panta pirmajā daļā paredzētajam mērķim.

9. Pārbaudes lietas ietvaros tiesībsargs konstatēja, ka Rīgas pašvaldībā ir vairākas teritorijas, kuru kopšana ir jānodrošina pašai pašvaldībai. Iesniedzēja ir vērsusi uzmanību, ka

<sup>11</sup> Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 35.pants paredz: “Ja viena persona ir izdarījusi divus vai vairāk administratīvos pārkāpumus, administratīvais sods tiek uzlikts par katru pārkāpumu atsevišķi. Ja persona ir izdarījusi vairākus administratīvos pārkāpumus, kas konstatēti vienlaicīgi, un tos izskata viena un tā pati institūcija (amatpersona), administratīvais sods tiek uzlikts tās sankcijas ietvaros, kura ir paredzēta par smagāko pārkāpumu. Šajā gadījumā pamatsodam var pievienot kādu no papildsodiem, kuri ir paredzēti pantos, kas nosaka atbildību par jebkuru no izdarītajiem pārkāpumiem.

<sup>12</sup> Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu 27.punkts.

pašvaldība pati neievēro Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošos noteikumus, proti, ziemas sezonā pienācīgi netīra gājēju ietves, savukārt vasaras sezonā nenoplauj zālienu. Pārbaudes lietas ietvaros gan Rīgas Austrumu izpilddirekcija, gan Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija ir norādījušas, ka šādu teritoriju kopšanu nodrošina vai nu konkursa kārtībā nolīgts ārpalpojuma sniedzējs, vai arī Rīgas domes Teritoriju labiekārtošanas pārvalde. Piemēram, viena no teritorijām, par kuras kopšanu ir atbildīga Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija, ir zemes gabals uz Biķernieku un Hipokrāta ielas stūra. Pārbaudes lietas izskatīšanas gaitā tiesībsargs konstatēja, ka šī teritorijas kopšanas darbi nenorit atbilstoši Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu prasībām, par to liecina kaut vai fakts, ka 2018. gada 30. jūlijā šajā teritorijā joprojām nav nopļauts zāliens, neskatoties, ka zāliena garums ir krietni virs Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumos paredzētās normas.

Tā kā Rīgas Ziemeļu izpilddirekciju nevar saukt pie administratīvās atbildības, tad pašvaldībai ar lielu rūpību ir jārada uzvedības piemērs tās iedzīvotājiem, it īpaši attiecībā uz pašas pieņemto saistošo noteikumu ievērošanu. Tiesībsargs aicina Rīgas domei apzināt visas teritorijas, kuru kopšana ir pašvaldības uzdevums, un ieviest mehānismu, kas nodrošinātu pienācīgu Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu izpildi, piemēram, sagatavojot to kopšanas grafiku. Tāpat tiesībsargs aicina Rīgas domes atbildīgās institūcijas atbildīgi sadarboties, informējot vienai otru u.tml., ja par nesakopto pašvaldības teritoriju informē iedzīvotāji.

#### *Pienākuma piespiedu izpildes piemērošana*

10. Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija, skaidrojot izdotā administratīvais akts piespiedu izpildes procesu, norāda, ka Rīgas domes Administratīvā inspekcijas vai Rīgas pašvaldības policijas amatpersonas, atkārtoti apsekojot objektu un konstatējot, ka pārkāpums nav novērsts, sagatavo ziņojumu un vēršas Rīgas Ziemeļu izpilddirekcijas Piespiedu izpildes komisijā, lai tiktu uzsākta administratīvā akta, kas uzliek adresātam par pienākumu izpildīt noteiktu darbību, piespiedu izpilde. Piespiedu izpildes komisija dod termiņu adresātam administratīva akta izpildīšanai, pēc kura veic objekta apsekošanu. Gadījumā, ja administratīvajā aktā uzliktais pienākums nav izpildīts, komisija ierosina pašvaldības izpilddirekcijas izpilddirektoram izteikt adresātam brīdinājumu par administratīvā akta piespiedu izpildi saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 361. pantu. Tikai pēc brīdinājumā noteiktā termiņa, ja adresāts nav izpildījis uzlikto pienākumu, izpilddirekcija uzsāk Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu izpildi, Rīgas domei pierasot attiecīgus finanšu līdzekļus.

Papildus minētajam Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija skaidro, ka, lai tiktu ievērotas visas normatīvo aktu prasības, tostarp arī Publiskās personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likums, kā arī ievērojot lietderības un labas pārvaldības principus, no Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu prasību pārkāpšanas konstatēšanas brīža līdz teritorijas sakopšanai pāiet zināms laika periods, jo ar citai personai piederoša nekustamā īpašuma sakārtošanu tiek aizskartas tās īpašuma tiesības, kā arī izlietoti pašvaldības līdzekļi.

11. Lai arī pārbaudes lietas izskatīšanas laikā tiesībsargs ir konstatējis, ka Rīgas Ziemeļu izpilddirekcijas Piespiedu izpildes komisija vairākas reizes ir uzsākusi administratīvā akta piespiedu izpildes procesu attiecībā uz teritorijas sakopšanu, taču netika konstatēts neviens gadījums, ka šis process tiktu īstenots līdz galam.

Piespiedu izpildes procesa mērķis attiecībā uz teritoriju sakopšanu ir ātri un efektīvi panākt to, lai pašvaldības teritorija tiktu sakopta, piemēram, lai ziemā tiktu novērsts, ka noteiktas ietves nav atfūrtas no ledus, ja to nedara atbildīgās personas, vai arī lai tiktu savākti atkritumi, kas var izraisīt antisanitārus apstākļus.

Vērtējot Rīgas Ziemeļu izpilddirekcijas Piespiedu izpildes komisijas rīcību, konstatējams, ka tā nav vērsta, lai sasniegtu minēto mērķi. Piemēram, Rīgas Ziemeļu izpilddirekcijas Piespiedu izpildes komisija Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu piespiedu izpildes

piemērošanu teritorijai S.Eizenšteina ielā 81 un Biķernieku ielā 98 uzsāka tikai trīs nedēļa pēc tam (01.11.2017.), kad Rīgas domes Administratīvā inspekcija bija noformējusi ziņojumu (12.10.2017.) par pārkāpuma nenovēršanu. Pa šo laiku steidzamā nepieciešamība, iespējams, jau ir zudusi. Nav konstatējams, ka piespiedu izpildes procesā tiktu izmatotas administratīvajā procesā paredzētās tiesības uzlikt par pienākumu administratīvo aktu izpildīt piespiedu kārtā jau ar spēkā stāšanās brīdi, negaidot, kad tas kļuvis neapstrīdams un līdz piespiedu izpildes sākumam vēl nav izpildīts labprātīgi<sup>13</sup>. Šāda pieeja būtu piemērotākā teritorijas nekopšanas problēmu risināšana, jo tad tiktu samērīgi ievērotas iedzīvotāju tiesības dzīvot labvēlīgā vidē. Tieši pretēji, ir konstatējams, ka Rīgas Ziemeļu izpilddirekcijas Piespiedu izpildes komisija piemēro vispārējos administratīvajā procesa termiņus un nosacījumus, attaisnojot par kopšanu atbildīgās personas interešu ievērošanu. Šajā gadījumā jāņem vērā, ka, ievērojot vienas, turklāt par kopšanu atbildīgās personas intereses uz taisnīgu procesu, tiek aizskartas daudzu Rīgas iedzīvotāju intereses uz dzīvi labvēlīgā un drošā pilsētvidē. Pārbaudes lietas gaitā tiesībsargam ir radies priekšstats, ka, piemēram, Rīgas Ziemeļu izpilddirekcijas Piespiedu izpildes komisija piespiedu izpildes procesu organizē tā, lai Rīgas domes atbildīgajām iestādēm nebūtu pašām jāveic teritorijas kopšana. Šāda rīcība neveicina Rīgas iedzīvotāju tiesiskās intereses, līdz ar to Rīgas Ziemeļu izpilddirekcijas rīcība neatbilst labas pārvaldības principam.

Kopumā jāatzīst, ka Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošie noteikumu piespiedu izpildes mehānisms, iespējams, ir efektīvs būvju apsekošanai, bet ne teritorijas kopšanai. Tā kā Rīgas domes iestāžu pieeja šī jautājuma risināšanā attiecībā uz teritorijas sakopšanu drīzāk ir formāla, tiesībsargs aicina Rīgas domi pārvērtēt Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu piespiedu izpildes mehānisma īstenošanu attiecībā uz teritoriju kopšanu, izpilddirekcijām izstrādājot tā piemērošanas kārtību, metodiku vai vadlīnijas.

#### *Paaugstinātas nekustamā īpašuma nodokļa likmes piemērošana*

12. Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvalde tiesībsargam ir skaidrojusi - faktu, ka zemes vienība vai tās daļa ir atzīstama par nesakoptu teritoriju, pierāda Rīgas izpilddirekcijas izpilddirektora lēmums par adresāta saukšanu pie administratīvās atbildības par Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu neievērošanu, kas ir kļuvis neapstrīdams.

Saskaņā ar Rīgas domes 2015. gada 9. jūnija saistošo noteikumu Nr.148 "Par nekustamā īpašuma nodokli Rīgā" (turpmāk arī - Saistošo noteikumu Nr.148) 15.punktu administratīvos aktus par zemes vienību atzīšanu par tādām, kas netiek uzturētas atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai, izdod Rīgas domes Vidi degradējošu būvju komisija atbilstoši savai kompetencei. Rīgas domes Vidi degradējošu būvju komisijas sēžu reizēs zemes vienības vai tās daļas atzīšanu par nesakoptu teritoriju ierosina attiecīgās Rīgas izpilddirekcijas izpilddirektors, kurš vienlaikus ir arī Rīgas domes Vidi degradējošu būvju komisijas loceklis. Pēc attiecīgās Rīgas izpilddirekcijas izpilddirektora ziņojuma seko klātesošo Rīgas domes Vidi degradējošu būvju komisijas locekļu balsojums. Kad Rīgas domes Vidi degradējošu būvju komisijas administratīvais akts par zemes vienību, kas netiek uzturēta atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai, ir kļuvis neapstrīdams vai ir beidzies termiņš augstākas iestādes izdotā administratīvā akta, ar kuru atstāts spēkā sākotnējais lēmums, pārsūdzēšanai un tas nav pārsūdzēts, par to paziņo Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldei. Saņemot attiecīgo administratīvo aktu, Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvalde nosūta nodokļa maksātājam maksāšanas paziņojumu, aprēķinot nodokli ar nekustamā īpašuma nodokļa likmi 3% apmērā ar nākamo mēnesi pēc zemes atzīšanu par tādu, kas netiek uzturēta atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai<sup>14</sup>.

Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvalde arī norādījusi, ka, piemēram, pamatojoties uz Rīgas izpilddirekciju izpilddirektoru ierosinājumiem, 2016. gadā atzina par nesakoptām teritorijām trīs zemes vienības, kurām saskaņā ar Saistošo noteikumu Nr.148 14.punktu tika

<sup>13</sup> Sk. Administratīvā procesa likuma 360. panta otro daļu.

<sup>14</sup> Sk. Saistošo noteikumu Nr.148 16.punktu.



piemērota paaugstināta nekustamā īpašuma nodokļa likme 3% apmērā. Divos gadījumos no trīs zemes īpašnieki tika vairākas reizes (vienā lietā - trīs reizes, otrā - četras) saukti pie administratīvās atbildības par zemes vienības neuzturēšanu atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai (zeme ir piegruzota ar sadzīves atkritumiem vai būvgružiem). Vienā gadījumā zemes īpašnieks tika vienu reizi saukts pie administratīvās atbildības par to, ka zemesgabalā nav nodrošināta zāles pļaušana.

13. Pārbaudes lietas ietvaros ir konstatējams, ka iesniedzēja vairākkārtīgi ir vērsusies Rīgas domes atbildīgajās iestādēs ar lūgumu piemērot paaugstinātu nekustamā īpašuma nodokli par ilglaicīgi nesakoptajām teritorijām, tomēr Rīgas domes atbilstīgās iestādes nav izmantojušas tiesības piemērot attiecīgo nodokļa likmi. Tiesībsarga skatījumā, nav šaubu, ka paaugstināta nekustamā īpašuma nodokļa likmes piemērošana ir galējs līdzeklis, lai tiktu ievēroti Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošie noteikumi, taču šīs pārbaudes lietas ietvaros ir konstatējams, ka noteikumu neievērošana vairākos gadījumos ir ilgstoša, ko cita starpā konstatē arī Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija administratīvo pārkāpumu lēmumos. Tiesībsargs nerod skaidrojumu, kādēļ Rīgas domes atbildīgās iestādes neizmanto minētās tiesības, tādējādi veicinot godprātīgu un labprātīgu Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu ievērošanu, kā arī Rīgas iedzīvotāju tiesības dzīvot labvēlīgā vidē. Šāda Rīgas domes atbildīgo iestāžu bezdarbība līdzās nevienveidīgai un nesistemātiskai administratīvo sodu piemērošanas praksei vēl vairāk veicina tiesisko nihilismu no pārkāpēju puses. Tas neatbilst labas pārvaldības principam.

#### *Nepieciešamība grozīt normatīvos aktus*

14. Pārbaudes lietas ietvaros iesniedzēja ir vērsusi uzmanību par nepieciešamību grozīt Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošos noteikumus. Iesniedzēja priekšlikumus ir sniegusi, vadoties no Mežciema teritorijas faktiskās situācija analīzes un Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu piemērošanas problēmām.

14.1. Iesniedzēja iesniegumos ir norādījusi uz Rīgas domes atbildīgo iestāžu viedokļu dažādību attiecībā uz teritoriju pie dzīvojamās mājas Hipokrāta ielā 47, Rīgā (kadastra Nr.0100 112 0282). Piemēram, Administratīvā inspekcija uzskata, ka minētajā teritorija ir asfaltēts laukums, kur gājēju ietves un celiņi nav izbūvēti. Rīgas domes Birokrātijas apkarošanas centrs ir norādījis, ka šī teritorija ir asfaltēts pusapaļas formas laukums, kas atbilst gājēju ietves definīcijai. Rīgas pilsētas Būvvalde atzinusi, ka šī teritorija ir labiekārtots laukums, kas paredzēts gājējiem un operatīvajam transportam un kas atrodas ārpus ielu sarkanajām līnijām. Rīgas domes Mājokļu un vides departaments ir norādījis, ka tā ir nekustamajam īpašumam pieguloša teritorija, kas kopjama saskaņā ar Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošajiem noteikumiem, neatkarīgi no satiksmes regulācijas tajā. Rīgas pašvaldības policija vispār nesniedza viedokli par minētās teritorijas statusu Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu piemērošanas kontekstā.

Lai arī pārbaudes lietā ir administratīvā pārkāpumā lēmumi, no kuriem izriet, ka Rīgas domes atbildīgo iestāžu skatījumā ir jāpiemēro administratīvā atbildība, tomēr nav noliedzams, ka minētā Rīgas domes iestāžu viedokļu dažādība par attiecīgās teritorijas statusu var būt iemesls nevienveidīgai Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu piemērošanai. Lai veicinātu tiesisko noteiktību un piemērošanas vienveidību, tiesībsargs aicina Rīgas domi apzināt un izvērtēt nepieciešamību veikt grozījumus Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu 4.4.1.apakšpunktā, to papildinot ar vēl vienu objektu, t.i., "laukumu" vai "labiekārtotu laukumu", kas ir attīrāms no sniega un ledus, kā arī kaisāms ar pretslīdes materiāliem. Minētie grozījumi ne vien kļiedētu dažādas interpretācijas risku, bet arī padarītu tiesisko regulējumu visaptverošu, ņemot vērā Rīgas pilsētas vēsturiskās infrastruktūras īpatnības. Tāpat tie būtu arī saskaņoti ar Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu 10.3.apakšpunktu, kas paredz pašvaldības pienākumu nodrošināt pašvaldības valdījumā esošo laukumu sakopšanu.

14.2. Iesniedzēja ir norādījusi uz vēl vienu Mežciema apkaimē pastāvošu problēmsituāciju, proti, šajā apkaimē ir vairākas daudzdzīvokļu piemāju teritorijas, kurām nav ierīkotas gājēju ietves, piemēram, šāda teritorija ir pie mājās S. Eizenšateina ielā 63. Iedzīvotāji, lai nokļūtu šai mājā vai kādā citā vietā ir spiesti pārvietotie pa piebraucamo ceļu.

Šobrīd spēkā esošo Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu 4.4.2.punkts paredz nekustamā īpašuma un tam piegulošajā teritorijā esošo piebrauktuvju un piebraucamo ceļu tīrīšanu, nepieļaujot uz tām sniega kupenu un apledojuma veidošanos, kā arī to uzturēšanu kārtībā un pretslīdes materiāla kaisīšanu, lai nodrošinātu transportlīdzekļu izbraukšanu līdz publiskā lietojuma ielu tīklam.

Tāpat Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošie noteikumi neregulē situācija par piebrauktuvju un piebraucamo ceļu tīrīšanu iedzīvotāju pārvietošanās mērķim.

Ņemot vērā, ka Rīgas faktiskajā infrastruktūrā ir situācijas, kur piemāju piebrauktuves un piebraucamie ceļi vienlaikus ir paredzēti gājējiem, taču tie ziemas sezonā netiek tīrīti tā, lai tiktu nodrošināta gājēju droša pārvietošanās, aicinām Rīgas domi apzināt un izvērtēt nepieciešamību veikt grozījumus Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu 4.4. apakšpunktā, paredzot, ka daudzdzīvokļu piemāju piebrauktuves un piebraucamie ceļi, kuriem nav ierīkotas ietves, tiek tīrīti pēc prasībām, kādas ir izvirzītas Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu 4.4.1.apakšpunktā gājēju ietvēm utt.

Attiecībā uz iesniedzējas viedokli, ka gājējiem droša pārvietošanās tiek nodrošināta, ja teritorija tiek attīrīta no sniega un ledus līdz ceļa segumam, kā tas bija paredzēts Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošajos noteikumos pirms 2017. gada 18. oktobra grozījumiem, norādāmi šādi apsvērumi. Var piekrist iesniedzējai, ka attiecīgais drošas pārvietošanās kritērijs ir skaidrs un viennozīmīgs, taču vērā ņemams ir arī Rīgas domes apsvērums par šādas prasības (kritērija) nodrošināšanas iespējamību, piemēram, intensīvas snigšanas apstākļos. Realitātē tas var būt nenodrošināms, līdz ar to nav saprātīgi normatīvajā aktā iekļaut realitātē neizpildāmu tiesību normu. Tāpat nav saprātīgi prasīt tīrīt, piemēram, ietvi līdz ceļa segumam, ja drošību var panākt ar pretslīdes materiālu kaisīšanu, kas ir atbildīgo personu mazāk ierobežojošs pienākums. Esošais risinājums paredz tiesību normas piemērotājam lielāku rīcības brīvību vērtēt, vai teritorija ir pārvietošanās droša. Jāņem vērā, kā attiecīgā rīcības brīvība ir aprobežota ar iedzīvotāju viedokli par teritorijas atbilstību drošas pārvietošanās nosacījumiem, kā arī citu Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu prasību izpildīšanu, piemēram, vai ir kaisīti pretslīdes materiāli utt.

### *Tiesībsarga rekomendācijas*

Tiesībsarga likuma 12. panta 4. punkts, paredz, ka, pildot šajā likumā noteiktās funkcijas, tiesībsargs cita starpā, izskatot pārbaudes lietu, sniedz iestādei ieteikumus un atzinumus par tās darbības tiesiskumu, lietderību un labas pārvaldības principa ievērošanu.

Ņemot vērā pārbaudes lietā secināto, tiesībsargs Rīgas domei rekomendē:

- 1) Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu piemērošanā iesaistītajām Rīgas domes iestādēm – Rīgas pašvaldības policijai, Rīgas izpilddirekcijām, Rīgas domes Administratīvajai komisijai u.c. uzlabot sadarbību vienveidīgas prakses nolūkos;
- 2) Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu piemērošanā iesaistītajām Rīgas domes iestādēm rūpīgāk izvērtēt iedzīvotāju viedokļus, jo, kā liecina iesniedzējas piemērs, vairāki iesniedzējas priekšlikumi ir bijuši pamatoti, bet tie netika ņemti vērā;
- 3) Rīgas Ziemeļu izpilddirekcijai īstenot administratīvo sodu piemērošanu atbilstoši Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu 27.punkta un Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 1.panta mērķim;

- 4) Rīgas domei apzināt visas teritorijas, kuru kopšana ir pašvaldības pārziņā, un ieviest mehānismu, kas nodrošinātu pienācīgu Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu 10.punkta izpildi;
- 5) Rīgas domei pārvērtēt Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu piespiedu izpildes mehānisma īstenošanu attiecībā uz teritoriju kopšanu, izpilddirekcijām izstrādājot tā piemērošanas kārtību;
- 6) Rīgas domei apzināt un izvērtēt nepieciešamību veikt grozījumus Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu 4.4.1.apakšpunktā, to papildinot ar vēl vienu objektu, t.i., "laukumu" vai "labiekārtotu laukumu", kas ir attīrāms no sniega un ledus, kā arī kaisāms ar pretslīdes materiāliem.
- 7) Rīgas domei apzināt un izvērtēt nepieciešamību veikt grozījumus Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu 4.4. apakšpunktā, paredzot prasības, ka daudzdzīvokļu piemāju piebrauktuves un piebraucamie ceļi, kuriem nav ierīkotas ietves, tiek tīrīti pēc prasībām, kādas ir izvirzītas Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas saistošo noteikumu 4.4.1. apakšpunktā gājēju ietvēm utt.

Lūdzam informēt tiesībsargu par 4., 5., 6 un 7. rekomendācijas ieviešanu līdz šī gada 1. novembrim.

Ar cieņu

tiesībsarga vietā  
tiesībsarga vietniece

I. Piļāne

*Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu*